

Gerard Frank & Jan

Wat betekent vermogen voor de kerk anno 2025? Gerard Frank Sollman (links) en Jan Klop bespreken hoe vermogen werkzaam kan worden gemaakt voor de roeping van de kerk.

TEKST & BEELD WILNANDA HUKOM

Bij het woord 'vermogen' denken we al snel aan financiële middelen. Maar voor Jan Klop en Gerard Frank Sollman, beiden nauw betrokken bij het traject Werkzaam Vermogen, gaat het om méér dan cijfers. Het gaat om de vraag: hoe zetten we als kerk alles wat ons toevertrouwd is, ten dienste van het Koninkrijk van God in?

Het gesprek rond Werkzaam Vermogen startte in 2019 vanwege zorgen over de naleving van de ANBI-regels. Er waren gemeenten die vermogen opbouwden zonder dat het direct werd besteed aan de doelstelling van de kerk. Jan Klop, penningmeester van de Federatie van Diaconieën: "Geld dat een ANBI ontvangt moet werken, niet op een rekening worden gezet of belegd." Het ging echter niet enkel om fiscale regels, maar om de vraag hoe vermogen dienstbaar kan zijn aan de roeping van de kerk. Gerard Frank Sollman, voormalig voorzitter van het college van kerkrentmeesters in Driebergen, vult aan: "Nadenken over vermogen begint bij beleid. Vanuit welke drijfveren zijn we kerk van Christus? Pas als je die vraag stelt, kun je bepalen wat vermogen betekent en hoe je het kunt inzetten."

Het rapport Werkzaam Vermogen uit 2020 benadrukt dat vermogen breder is dan geld. Ook menskracht, gebouwen en talenten behoren ertoe. De synode onderschreef de dringende oproep om dit vermogen actief in te zetten. Toch werd het thema in de praktijk vaak teruggebracht tot financiën. "Dat vonden we jammer", zegt Jan. "Juist de kennis en vaardigheden die in gemeenten aanwezig zijn, zijn ook een vorm van vermogen en kunnen vruchtbaar worden ingezet voor de samenleving."

Bij het vervolgtraject (gestart in 2024) werken de Federatie van Diaconieën, de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk, Kerk in Actie en VKB Kerkrentmeesters samen. Gerard Frank trok als projectleider het land in om te luisteren naar de behoeften van gemeenten: "Mijn opdracht was opties aan te reiken om gemeenten te stimuleren onderlinge verbondenheid, steun en samenwerking te zoeken en daarmee hun vermogen meer werkzaam te maken." Die bereidheid was bij kerken en diaconie-

en aanwezig, maar er bleek behoefte aan concrete ondersteuning. Jan onderstreept dat: "Diakenen zijn praktische mensen met het hart op de goede plek, maar beleid maken is niet altijd hun kracht. Als je concrete mogelijkheden biedt, haakt men wél aan." Al snel wordt er dan gedacht aan een platform, waar vraag en aanbod bij elkaar kunnen komen. Gerard Frank benadrukt: "Zo'n platform moet niet het vertrekpunt zijn, maar het resultaat van ontmoeting en bezinning. Begin met het geloofsgesprek: waarom zijn we kerk, en wat betekent dat voor onze keuzes? Als je het meteen over geld gaat hebben, dan sta je al snel tegenover elkaar. Vind elkaar eerst op de basis."

Samen optrekken met een andere gemeente die minder vermogend is (financieel of in menskracht), of bijdragen aan een project dat aansluit bij de doelstellingen van jouw kerk zijn vormen van werkzaam vermogen. Maar er zijn talloze manieren. Jan illustreert dit met het voorbeeld van kerkelijk grondbezit. "Zolang grond verpacht is, kun je juridisch gezien weinig met de pachter regelen. Maar je kunt wel het gesprek aangaan over duurzame bedrijfsvoering, waarbij je bijvoorbeeld als kerk akkoord gaat met minder pachtopbrengst. Zo kan vermogen nú al vruchtbaar worden gemaakt voor de schepping, ook als dat minder direct financieel rendement oplevert." (Beluister hierover ook Podcast #20 – De kansen van kerkelijk grondbezit, via www.kerkrentmeester.nl/podcast).

Beiden benadrukken dat kerkrentmeesters en diakenen vooral sámen moeten optrekken. "Te vaak werken ze naast elkaar", zegt Jan. "De een zoekt naar middelen, terwijl de ander niet weet hoe hij ze moet inzetten. Zet je begrotingen naast elkaar en kijk samen wat nodig is." Gerard Frank vult aan: "Durf creatief te denken. Als kerkrentmeesters stel je de gemeente in staat om samen te komen, maar hoe kun je diaconaal geld bijeenbrengen als de gemeente niet samenkomt? Een diaconale bijdrage hoeft dan niet vreemd te zijn. Maar andersom geldt dat ook: als kerkrentmeesters kun je bijdragen aan de faciliteiten die nodig zijn voor het uitdragen van de diaconale waarden van je kerk."

In oktober verschijnt het gesprek als Podcast #33

"Nadenken over vermogen begint bij beleid."

Gerard Frank Sollman